

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՄՏԱՇՐՋԱՆԸ

Փետրվարի 28-ին սկսվեց Երևանի պետական համալսարանի պրոֆեսորա-դասախոսական վազմի տարեկան հաշվետու գիտական նստաշրջանը, որը տևեց հինգ օր։

Առաջին օրը, առավոտյան պլենար նիստում, համալսարանի ռեկտոր պրոֆ. Մ. Ներսիսյանի ներածական խոսքից հետո լսվեցին գիտական զեկուցումներ։ Առաջինը՝ «Հայաստանը կենտրոնական միջերկրածովային սիստեմում» թեմայով հանդես եկավ պրոֆ. Հ. Մաղաքյանը։ Տեսական ֆիզիկայի ամբիոնի վարիչ պրոֆ. Գ. Սահակյանի զեկուցումը նվիրված էր գերիտո երկնային մարմինների տեսության հարցերին, իսկ պրոֆ. Մ. Տեր-Միքայելյանը և դոց. Ռ. Ղազարյանը ունկնդիրներին ծանոթացրին օպտիկական կանաչների միջով ինֆորմացիայի հաղորդման ննարավորությունների հարցին։

Նույն օրը, երեկոյան պլենար նիստում, լսվեցին պրոֆեսորներ Գ. Սևակի «Գրական լեզու և գրականության լեզու», Հ. Գարրիելյանի «Ազգի սահմանման հարցի շուրջը», Մ. Ներսիսյանի «Առաջին հայ ուսուպիստ-սոցիալիստը» և Մ. Մկրյանի «Հայ հին գրականության սկզբնավորման հարցի շուրջը» թեմաներով ուղագրավ զեկուցումները։

Մարտի 1—4-ը նստաշրջանի 6 գիտական բանավեճերի 16 սեկցիաներում կարգացվեցին

մոտ 150 զեկուցումներ։ Առանձնապես ունկնդիրների ակտիվ մասնակցությամբ և գիտական բարձր մակարդակով անցան մաթեմատիկայի, քիմիայի, մեխանիկայի, պատմության, կենսաբանության, լեզվագիտության և այլ սեկցիաների նիստերը։

Արժանի են հիշատակման հատկապես պրոֆեսորներ Ա. Բալալյանի («Սիստեմներ, որոնցով կազմված շարքերը ներկայացնում են բոլոր չափերի ֆունկցիաները»), Ս. Պողոսյանի («Հայաստանում ֆեոդալիզմի առաջացման հարցի շուրջը»), դոց. Պ. Բեգիրզանյանի և Ա. Ակրիտովի («Ռենտգենյան ճառագայթների դիֆրակցիայի օպտիկական սկզբունքների նորագույն հարցերը»), դոց. Կ. Զորանյանի («Բաղադրյալ ձողերի լարումների կոնցենտրացիայի մասին») և բազմաթիվ այլ զեկուցումներ, որոնք աչքի ընկան իրենց խոր վերլուծություններով ու կարևոր եզրահանգումներով։

Համալսարանի հաշվետու տարեկան նստաշրջանը, որն ամփոփեց բուհի գիտնականների մեկ տարվա գիտահետազոտական աշխատանքների արդյունքները, մեծ հետաքրքրություն առաջացրեց մայրաքաղաքի գիտական հասարակականության մեջ։

Թ. ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ՀՈՐԵԼՅԱՆԱԿԱՆ ԵՐԵՎԱՆ

Փետրվարի 21-ին ՀՍՀՂ գիտությունների ակադեմիայի նիստերի զանգվածում կայացավ մեծաթման երեկո, որը կազմակերպված էր ակադեմիայի նախագահության և ՍՄԿԿ կենտկոմի առընթեր մարքսիզմ-լենինիզմի ինստիտուտի հայկական ֆիլիալի կողմից և նվիրված էր պետական ու կուսակցական հին գործիչ, ՀՍՀՂ գիտությունների ակադեմիայի ակադեմիկոս Արտաշես Կալինյանի ծննդյան 80 և կուսակցական-հասարակական ու գրական-գիտական գործունեության 60-ամյակին։

Նրանք ներածական խոսքով բացեց Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի պրեզիդենտ, ակադեմիկոս Վիկտոր Համբարձումյանը։ Հորելյանի կյանքի ու գործունեության մասին զեկուցեց մարքսիզմ-լենինիզմի ինստիտուտի հայկական ֆիլիալի գիրեկտոր, գիտությունների ակադեմիայի թղթակից-անդամ, պրոֆեսոր Մատուր Աղաջանը։

Արտաշես Կալինյանը (Գարրիելյան) ծնվել է 1886 թ. նոյեմբերի 11-ին (նոր տոմարով նոյեմբերի 24-ին) Բալախանիում՝ Անդրկովկասի պրոլետարական կենտրոն Բաքվի արվարձանում, նրա հայրը՝ Բալասի Գարրիելյանը, Հնդկաստանի Ղարաբաղի Մուշի քաղաքից Բաքու եկած քարտաշի որդի էր և ծառայում էր նավթահանքում։ Պատանի Արտաշեսը վերջացրել է Բաքվի առաջին գիմնազիան։ Ապա 1906 թ. մտել է Պենսիլվանիայի համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետը, որը ավարտել է 1910 թ.։

Ա. Բ. Կալինյանը անցել է հեղափոխական գործչի երկար ուղի։ Իր հասարակական-քաղաքական կյանքը նա սկսել է շատ վաղ հասակից, երիտասարդական տարիներից ակտիվ մասնակցություն է ունեցել հեղափոխական շարժմանը որպես պրոպագանդիստ և ընդհատակյա խմբակների ղեկավար։ Սկսած 1906 թ. նա բուլշև-